

[Jens Peter Jensen (Sorø amt).]

nistrationen på et ret tidligt tidspunkt bliver noget opskræmt over forsyningssituationen. Så vidt jeg er orienteret, var man endda så opskræmt, at man også gjorde forestillinger med henblik på at få folketinget indkaldt, for at der kunne vedtages en lovgivning, hvorefter man kunne iværksætte disse rationeringer. Se, når man bliver så opskræmt i en sådan situation, så er jeg ikke særlig tryk ved at give en bemyndigelse til, at man kan iværksætte sådanne foranstaltninger blot på grundlag af en vurdering af, at der er truende varemangel.

Jeg kan sige til det ærede medlem fru Lis Groes, at venstre er stadig interesseret i et sagligt udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af undervisningspligten [af K. B. Andersen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. III) findes i tillæg A. sp. 1467, fremsættelsen i tidenden sp. 986).

Sagen sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Når folketinget nu står over for at debattere spørgsmålet om en udvidelse af undervisningspligten, er der to synspunkter, jeg gerne vil føre frem indledningsvis. Det ene er dette, at jeg vil advare mod, at man drager nogen sammenligning med andre lande. Jeg gør det, fordi man jo skal være opmærksom på, at undervisnings- og uddannelsesmønsteret er forskelligt i de forskellige lande og ikke umiddelbart kan sammenlignes;

jeg tror, at vi igennem folkehøjskoler, ungdomsskoler og efterskoler — en form for lærlingeuddannelse, som har været noget særegent for os — har et uddannelsesmønster, som ikke umiddelbart kan sammenlignes med andre landes. En henvisning til, hvad andre lande har gjort med undervisningspligtens længde, er derfor i mange henseender uden relation.

Samtidig vil jeg gerne advare mod noget, som tidligere var almindeligt og måske ikke er det så meget mere, nemlig det, man nok kunne kalde en national selvovervurdering i den forstand, at vi var tilbøjelige til at mene, at vi havde drevet det så herlig vidt — og videre end mange andre. Jeg tror, at en sådan overvurdering af vores egen indsats skal vi være forsigtige med.

Når det er sagt, vil jeg i øvrigt gerne sige, at den hurtige og dynamiske udvikling, som samfundet har undergået i de sidste 10-15 år og efter al sandsynlighed vil fortsætte med at undergå i de følgende år, gør det nødvendigt, at de, der skal virke i samfundet, har det bedst mulige grundlag for at kunne følge med udviklingen for at kunne videreudanne sig. En grundlæggende almen uddannelse er en forudsætning for det arbejde og den omstilling, som de fleste af os vil komme ud for i et samfund, der er i en så hastig og dynamisk udvikling, og det er også baggrunden for den meget øgede tilgang, der er til vidt forskellige uddannelsesformer. Det er én af baggrundene for den stærkt øgede tilgang til det frivillige 8: og 9. skoleår, som vi har set, og det er baggrunden for den stærkt øgede tilgang til mange andre former for uddannelse.

Jeg vil gerne her gøre en enkelt bemærkning om ordet og begrebet frihed i denne forbindelse. Det bruges jo tit, når man diskuterer spørgsmålet om skolen og skoletidens længde. Jeg vil gerne fremhæve, at for mig indeholder begrebet frihed først og fremmest adgangen til at vælge, og dermed tænker jeg ikke bare på det, man vist meget tit tænker på: adgangen til at vælge sin regering og afsætte den igen; jeg tænker på, at frihedsbegrebet indeholder dette, at man skal kunne vælge under alle forhold, man skal kunne vælge sit erhverv, man skal kunne vælge i mange andre situationer, og forudsætningen for at kunne vælge frit